

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการเรียนการสอน ทางครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ตามแนวทางการผลิตครูแนวใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ ดั่งวิเศษ*

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 52 ระบุให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิตครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ในการกำกับและประสานงานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการ เตรียมบุคลากรใหม่และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง ในการดำเนินการดังกล่าวสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.) ได้ดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามมาตรา 75 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 7 ว่าด้วยการจัดระบบครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการผลิตครู และ

บุคลากรทางการศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

- 1) ปฏิรูปสถาบันผลิตครูเพื่อพัฒนาคณาภพการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 2) ปรับหลักสูตรการผลิตครู โดยพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีทางการศึกษาเป็น หลักสูตร 5 ปี
- 3) จัดให้มีหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอน 1 ปี สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาอื่น
- 4) หลักสูตรการผลิตครูเน้นผลการปฏิบัติได้จริง จึงกำหนดให้มีการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่องค์กรวิชาชีพรับรอง เป็นเวลาอย่างน้อย 1 ปี และต้องผ่านการประเมินการปฏิบัติ การสอนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่องค์กรวิชาชีพครูกำหนด

เพื่อให้การดำเนินการตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา และการผลิตครูแนวใหม่ จึงจำเป็นต้องกำหนดทิศทางการพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอนทางครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ดังนี้

1. การพัฒนาบัณฑิตคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ได้คุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของสังคม
 2. การศึกษาวิจัยเพื่อให้บัณฑิตมีทักษะในการแสวงหาองค์ความรู้ สร้างบรรยากาศแห่งชุมชนวิชาการ เพื่อการพัฒนาคุณภาพในการเรียนการสอน
 3. การพัฒนาบัณฑิตให้มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพครู สามารถออกไปประกอบวิชาชีพครูได้อย่างภาคภูมิใจ
 4. การพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่ม มีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
- ยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่ส่งผลต่อแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทางครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย การสร้างความเข้าใจอาจารย์/การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ ตัวผู้สอน นักศึกษา การบริหารจัดการ ปัจจัยและสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน หลักสูตร และกระบวน การเรียนการสอน

ยุทธศาสตร์	แนวทางการพัฒนา
<p>การสร้างความเข้าใจอาจารย์/ การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การรณรงค์ให้เห็นความสำคัญของวิชาชีพครู • สร้างความตระหนักในการทำงานเป็นทีม • เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม • ฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการการสร้างอนาคตร่วมกัน (Futer Search Conference = F.S.C. และ Appreciation Influence Control = AIC)
<p>ตัวผู้สอน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การเพิ่มการเชิดชูเกียรติ และให้รางวัลแก่อาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในทางการสอน • การส่งเสริมให้เป็นอาจารย์ต้นแบบหรืออาจารย์อุทิศ (MENTOR) ในด้านการสอน • การสนับสนุนให้อาจารย์ที่มีความชำนาญทางการสอน ได้สร้างผลงานในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญและสร้างผลงานที่เป็นรูปธรรม • สนับสนุนให้อาจารย์ที่มีความรู้ ประสบการณ์ และมีความชำนาญในการสอนได้สร้างผลงานร่วมกัน • การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาอาจารย์โดยการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยได้รับทุนการศึกษาจากสถาบัน • ส่งเสริมให้อาจารย์ได้มีการวิจัยกระบวนการเรียนรู้อยู่เสมอ

ยุทธศาสตร์	แนวทางการพัฒนา
นักศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> • ปรับพื้นฐานความรู้โดยการสอนเสริมนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาได้มีทักษะความรู้พื้นฐานที่ไม่แตกต่างกันมาก • การจัดอบรมเสริมประสบการณ์นักศึกษา • การให้ทุนนักศึกษาในการเรียนต่อที่สูงขึ้น แล้วกลับมาเป็นอาจารย์ • การจัดหากองทุนสนับสนุนนักศึกษา • การพัฒนาจิตใจและวิถึญญาณความเป็นครู
การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> • การประชาสัมพันธ์ให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของ สถาบันให้มากขึ้น • การพัฒนาโรงเรียนสาธิตให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้อ • การแสวงหาความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรในท้องถิ่น • เร่งดำเนินการในการใช้เครือข่ายสถาบันราชภัฏ ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันและท้องถิ่น เพื่อการทำงานเป็นทีม • การติดต่อประสานงานกับองค์กรภายนอก เพื่อขอรับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณ • ปฏิรูปการบริหารจัดการในระดับครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ให้มีความ คล่องตัวทั้งในด้านอัตรากำลังและความเป็นเอกภาพในการผลิตบัณฑิตสายครู • ส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาครูให้มีความเข้มแข็ง • พัฒนาระบบการผลิตครูตามแนวทางของโครงการ ครูทายาท • จัดหาอัตรากำลัง เพื่อรองรับอาจารย์ที่เกษียณอายุราชการ
ปัจจัยและสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน	<ul style="list-style-type: none"> • จัดดำเนินการในการจัดหาครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการเรียนการสอนตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา • จัดตั้งศูนย์สื่อวัสดุอุปกรณ์และคอมพิวเตอร์ (Media and Computer Center)
หลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> • การให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร • สร้างหลักสูตรการผลิตครูให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 • จัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความต้องการของท้องถิ่น • พัฒนาหลักสูตรเสริม
กระบวนการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่มีส่วนช่วยพัฒนาท้องถิ่น • ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน • เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นเป็นวิทยากรหรืออาจารย์พิเศษ

ยุทธศาสตร์

แนวทางการพัฒนา

- สนับสนุนให้มีพี่เลี้ยง ในการทำงานวิจัยเป็นทีม
- มีการควบคุมตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ
- จัดอบรมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยี
- ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย
- สร้างมาตรฐานการเรียน การสอน การสอบ และสื่ออุปกรณ์
- ปรับกระบวนการเรียนการสอน และการวิจัยโดยใช้เทคโนโลยีให้เป็นกระบวนการเดียวกัน
- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางด้านการเรียนการสอน
- ปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นทีม
- จัดทำมาตรฐาน ด้านข้อทดสอบ การกำกับการสอน และเอกสารประกอบการสอนให้ใช้ร่วมกัน
- จัดตั้งศูนย์วิจัยการเรียนการสอน (Learning and Teaching Research Center)
- จัดตั้งศูนย์พัฒนาการสอน (Teaching Development Center)
- จัดตั้งศูนย์พัฒนาการเรียน (Teaching Development Center)
- จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning Center)
- การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวใหม่
- จัดให้มีระบบโรงเรียนเพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Development School)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวทางการผลิตครูแนวใหม่ คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ในปัจจุบันมีจำนวน 55 แห่ง จะต้องรับผิดชอบตามบทบาท ภารกิจ ดังนั้นยุทธศาสตร์และแนวทางพัฒนาตามที่กล่าวมา จะเป็นแนวทางเพื่อให้การผลิตครูแนวใหม่ คือ การผลิตครู 5 ปี บรรลุตามเจตนารมณ์ ของการปฏิรูปการศึกษา เพื่อที่จะปฏิรูปวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงต่อไป